

Ime in priimek:
Razred/Letnik:

Kompenzacijski izpit k standardiziranemu
kompetenčno usmerjenemu pisnemu
zrelostnemu izpitu / zrelostnemu in diplomskemu izpitu

Junij 2018

Slovenščina

Kompenzacijski izpit 1

Podatki za **kandidatke/kandidate**

Napotki h kompenzacijskemu izpitu za kandidatke/kandidate

Spoštovana kandidatka, spoštovani kandidat!

Kompenzacijski izpit vsebuje nalogo, ki je razdeljena na več delovnih nalog. Vse delovne naloge je treba obdelati na osnovi priloženega besedila/priloženih besedil v izpitnem pogovoru; naloge upoštevajo zahtevnostni področji *Reprodukcija, reorganizacija in prenos* in *Refleksija in reševanje problema*. Pri zadnji delovni nalogi gre za monološko govorno nalogo.

Pripravljalni čas obsega najmanj 30 minut, izpitni čas največ 25 minut.

Kot pripomoček lahko uporabljate slovar.

Za pozitivno oceno ustnega kompenzacijskega izpita morajo biti zahteve na bistvenih področjih pretežno izpolnjene.

Pri skupni oceni se upoštevajo tako odgovori pri kompenzacijskem izpitu kakor tudi rezultat klavzurne naloge. O skupni oceni odloča izpitna komisija.

Mnogo uspeha!

Tema: Elektronski hišni roboti

Situacija: Ste član/članica projektne skupine, ki raziskuje, kako vpliva elektronska tehnologija hišnih robotov na vsakdanje življenje ljudi. Za simpozij na to temo naj bi imeli uvodni govor.

Preberite besedilo Sebastijana Ozmeča *Elektronika doma: Bodo hišni roboti prevzeli naše kuhinje?*, objavljeno 1. decembra 2014 v reviji *Delo in dom* (priloga 1) in grafični prikaz *Servisni roboti v zasebni rabi – število prodanih enot v milijonih*, ki je bil objavljen 13. oktobra 2014 (priloga 2).

Delovne naloge		Zahtevnostna področja
1.	Povzemite bistvene trditve članka.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 4 minute
2.	Analizirajte priloženo besedilo (priloga 1) z ozirom na: avtorjev namen, jezikovne posebnosti, zgradbo članka, trditve in navedene argumente.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 6 minut
3.	Razložite razvoj uporabe servisnih robotov za zasebno rabo s pomočjo priloženega grafikona <i>Servisni roboti v zasebni rabi</i> (priloga 2).	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 3 minute
4.	Začnite svoj uvodni govor na simpoziju. V njem predstavite svoje osebno mnenje na temo: <i>Bodo hišni roboti prevzeli naše kuhinje?</i> in razpravljate o naslednjih točkah: <ul style="list-style-type: none">– Navedite, kaj pojmuje kot hišne robote.– Primerjajte dobre in slabe strani hišne robotike.– Komentirajte bliskovit porast hišnih robotov z ozirom na spremembe, do katerih lahko pride v prihodnosti.– Pozivajte poslušalke in poslušalce, da sledijo vašemu mnenju o tej temi.	Zahtevnostni področji 1 in 2 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos; Refleksija in reševanje problema</i> Trajanje izpita: največ 5 minut (najmanj 3 minute)

Elektronika doma: Bodo hišni roboti prevzeli naše kuhinje?

Sebastijan Ozmec

Roboti se že dolgo uporabljajo v znanosti, vojaški in avtomobilski industriji, zdravstvu, za zabavo, vse bolj pa v zadnjih letih vstopajo tudi v naše domove. Gospodinjski roboti, ki so bili še v bližnji preteklosti videti kot znanstvena fantastika, so zdaj v marsikateri kuhinji že realnost. Prvi gospodinjski robotski sesalnik ima v svojem domu že več kot deset milijonov ljudi. Ta tehnologija nam olajša življenjski ritem, saj naprave opravijo različna dela namesto nas, zato lahko prihranjeni čas izkoristimo za druge stvari. Prihodnost hišne robotike¹ gre v smer vse večje povezanosti naprav, ki lahko že skoraj nadomestijo delo človeka, in tudi v smer robota kot hišne pomočnice.

5

Že zdaj gospodinjske pametne naprave pri nekaterih opravilih povsem nadomestijo človeške reakcije, za katere je znano, da se nenehno spreminjajo, tehnika pa je dostikrat tudi bolj natančna kot človek. Potrebujemo zgolj malo naše pomoči, drugo opravijo same. Napovedi kažejo, da bodo hišni roboti do leta 2020 postali osrednja tehnologija, kot so recimo zdaj mobilni telefoni ali računalniki. Za zdaj jih uporabljamo predvsem za opravila, kot so sesanje, košenje, brisanje tal in pomivanje oken, ter pri peki, kuhi, pranju perila in shranjevanju živil v hladilnikih. [...]

10

Mali hišni aparati

15

Največ robotske tehnologije v domovih se uporablja pri kuhanju in pranju. O robotiki pri malih hišnih aparatih govorimo predvsem zaradi tipal, ki po svoje nadomestijo človeško oko in roko. Pametna tipala imajo že novejši sekljalniki in mešalniki. Kuhinjski aparat za stepanje ima tipalo, zaradi katerega lahko nastavimo različne programe, recimo stepanje smetane ali beljaka. Pri programu za smetano se naprava sama ugasne, ko zazna ravno prav čvrsto maso, zato se nam ne more več zgoditi, da bi naredili maslo. Podobno je pri sesalnikih, ki s tipali posnemajo delo človeka. Bistvo uporabe hišnih robotov je, poleg olajšanega dela, manjša poraba elektrike in vode. [...]

20

Večje pametne gospodinjske naprave

Še več pametne elektronike je v večjih gospodinjskih aparatih, kot so pralni stroji ali sušilci perila. [...] Tako so razvili sistem za samodejno doziranje praška in mehčalca. Ta pametni sistem omogoča, da v rezervoarja natresemo prašek in mehčalec, nato pa nam ves mesec ni več treba skrbeti za to. Sami lahko nastavimo, koliko praška bo stroj porabil ob vsakem pranju. Problem je namreč, da ga vedno porabimo preveč. To je škodljivo za okolje in denarnico. Tudi če ga uporabimo za tretjino manj, bo perilo še vedno dobro oprano in bo dišalo. Sistem pa ga lahko tudi sam prilagodi teži perila in nas tri pranja pred koncem že opozori, da bo zmanjkalo praška. Ker je črpalka, ki ga vleče, mehanska, se ne zamaši zaradi suhega strjenega praška.

25

30

Največ novosti pri gospodinjski robotiki je v kuhinji. Kuhinja prihodnosti bo skoraj sama pripravljala hrano, zgolj ob minimalni pomoči človeka, hkrati pa bo energijsko varčna in prijazna do okolja. Ta trend se nakazuje že zdaj. [...] V nekaterih kuhinjah je uporabljena tehnologija, ki omogoča upravljanje naprav s pametnim telefonom². Tako lahko kar na mobilniku določimo, kdaj naj se opere perilo ali speče hrana, da nas pričaka pripravljena, ko pridemo domov. Nekateri pametni hladilniki že zdaj sporočijo, katerih živil nam zmanjkuje, kmalu pa bo osrednji hišni računalnik kar sam naročal potrebna živila v spletni trgovini. [...]

35

Prihodnost hišne robotike

Težava pametnih naprav je v tem, da imajo veliko elektronike, ki odpove ob izpadu elektrike. Marsikdo pa tudi meni, da jih ne potrebujemo, saj da bomo tako postali še bolj leni in bomo še manj razmišljali. Kljub temu je v hišni robotiki velik potencial. Že zdaj imajo pametne pečice po 70 programov, zato so natančnejše od ljudi. Ni se več treba ukvarjati s peko, ampak samo še kupimo meso, nastavimo težo in vrsto mesa, pečica pa opravi vse drugo. 40

A čeprav so na Japonskem že razvili robota psa, ki nadomesti hišnega ljubljence, pa tudi človeku podobnega robota, ki zna pozdraviti goste in lastniku prebere e-pošto, saj prepozna 10.000 besed, je malo verjetno, da bomo robote v prihodnosti množično uporabljali kot hišne pomočnice. 45

Razvoj gre bolj v smer enega hišnega računalnika, ki bo upravljal in povezoval različne gospodinjske aparate. [...] Sicer bo z aparati manj dela, še vedno pa bo moral nekaj narediti tudi človek. Če nič drugega, bo moral sam dati hrano v pečico ali perilo v stroj. [...] 50

Kljub temu da je naklonjen hišni robotiki, pa Blaž Mole iz podjetja iRobot v takšni prihodnosti vidi tudi kakšno slabost: »Roboti bodo v gospodinjstvu po mojem mnenju vse bolj in bolj nadomeščali človeško roko in nam tako prihranili manj prijetna in predvsem težja opravila. Cena, ki jo bomo za to plačali, bo še večja odtujenost med nami in vstopanje globlje v računalniški sistem in manj osebne komunikacije. Čeprav naj bi ravno roboti omogočili več prostega časa, ki bi bil namenjen družini.« 55

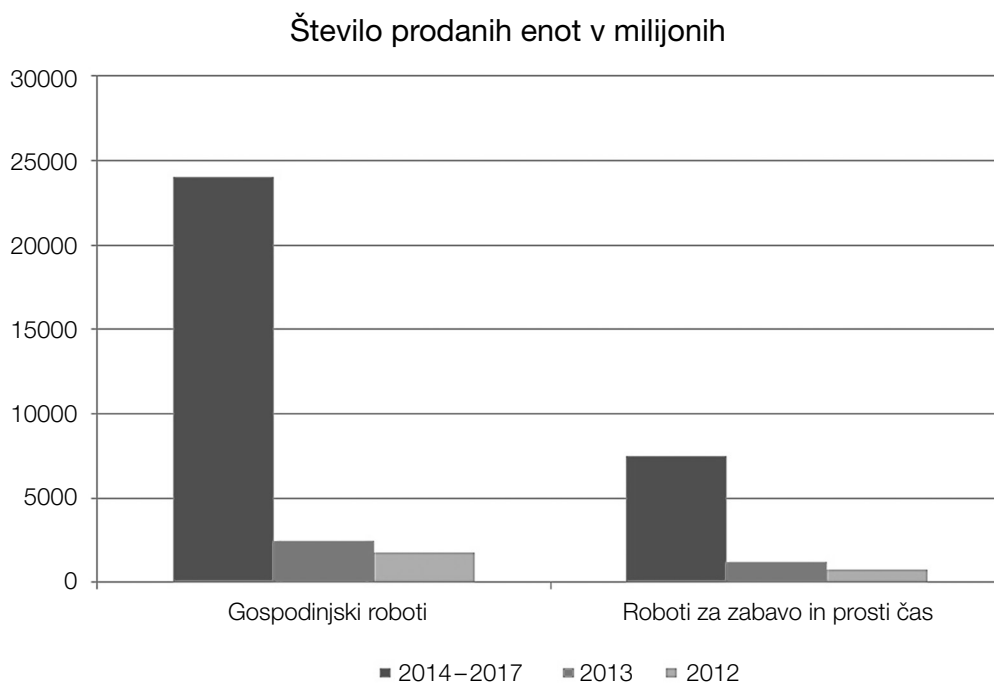
Vir: <http://www.deloindom.si/gospodinjski-aparati/elektronika-doma-bodo-hisni-roboti-prevzeli-nase-kuhinje> [19.3.2018], skrajšano.

Razlaga besed:

¹ hišna robotika: Robotergeräte für den Haushalt

² pametni telefon: Smartphone

Servisni roboti v zasebni uporabi

Vir: <http://www.roboterwelt.de/magazin/studie-world-robotics-2014/> [19.3.2018]